

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET
NIKŠIĆ
Broj: 01-
Datum:

Na osnovu člana 64 stava 10 Statuta Univerziteta CrneGore , a u vezi sa članom 24 Pravila studiranja na master studijama, Vijeće Filološkog fakulteta na CXLVIII sjednici, održanoj 30. 03. 2022. godine, donijelo je

ODLUKU

I

Prihvata se magistarski rad na temu "Ocjenjivanje vještine pisanja u trećem ciklusu osnovnog obrazovanja" kandidatkinje Žane Petrušić (broj indeksa 106/07), Studijski program za engleski jezik i književnost, smjer: Nauka o jeziku.

II

Imenuje se Komisija za odbranu magistarskog rada u sljedećem sastavu:

Prof. dr Radmila Bodrič, mentorka
Doc. dr Jasmina Nikčević, predsjednica
Doc. dr Marija Mijušković, članica

V. F. DEKANA

Prof. dr Igor Lakić

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET
NIKŠIĆ

VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA

Odlukom Vijeća Filološkog fakulteta od 24. 1. 2022. godine izabrane smo u Komisiju za ocjenu magistarskog rada „Ocjenjivanje vještine pisanja u trećem ciklusu osnovnog obrazovanja”, kandidatkinje Žane Petrušić, br. indeksa 106/07, Studijski program za engleski jezik i književnost, smjer – Nauka o jeziku. Nakon detaljne analize magistarskog rada, Vijeću Filološkog fakulteta u Nikšiću prilažemo Izvještaj o ocjeni magistarskog rada.

IZVJEŠTAJ O OCJENI MAGISTARSKOG RADA

U magistarskom radu pod nazivom „Ocjenjivanje vještine pisanja u trećem ciklusu osnovnog obrazovanja”, kandidatkinja Žana Petrušić bavi se vještinom pismenog izražavanja na engleskom jeziku, njenim specifičnostima u odnosu na ostale jezičke vještine (čitanje, govor, slušanje), te tehnikama, aktivnostima i pristupima procesu pisanja, uz precizno predstavljene i razrađene kriterijume ocjenjivanja ove važne jezičke vještine. Empirijskim istraživanjem na uzorku od 215 učenika i 54 nastavnika engleskog jezika kandidatkinja Petrušić pokušava da utvrdi zastupljenost vještine pisanja na engleskom jeziku u trećem ciklusu osnovnoškolskog obrazovanja (sedmom, osmom i devetom razredu), kao i aspekte i načine ocjenjivanja pisanih sastava na engleskom jeziku.

Magistarski rad Žane Petrušić ima 133 obilježene strane i obuhvata: Apstrakt; Abstract; Sadržaj; Uvod; i četiri poglavlja: (1) Vještina pisanja – Teorijska razmatranja; (2) Ocjenjivanje u nastavi; (3) Empirijsko istraživanje; (4) Zaključak. Na kraju rada data je Bibliografija od 48 bibliografskih jedinica i dva Priloga.

Struktura rada

U **Uvodu** je predstavljen složen teorijsko-empirijski poduhvat s veoma značajnim rezultatima i dalekosežnim pedagoškim implikacijama. Jasno i koncizno se obrazlažu predmet, problem, ciljevi i zadaci istraživanja, kao i motivisanost za datu temu. Strukturom magistarskog rada najavljeno je šta će se i na koji način izlagati. Već u samim uvodnim razmatranjima uočava se studiozan pristup problematici koji u potpunosti zadovoljava visoke naučne standarde.

U **prvom poglavlju**, koje ujedno predstavlja prvo od dva teorijska poglavlja, kandidatkinja detaljno objašnjava teorijske postavke i praktične principe vještine pisanja. Posebna pažnja se posvećuje objašnjavanju bitnih elemenata vještine pisanja, te fazama u procesu pisanja, raznovrsnim tehnikama vještine pisanja zastupljenim u nastavi engleskog jezika. Nadalje, ističu se razlike između govora i pisanja kao dvije produktivne

jezičke vještine, i daju se razlozi zašto je važno razvijati i podučavati vještinu pismenog izražavanja. Kandidatkinja kritički razmatra preovlađujuće pristupe vještini pisanja koji je posmatraju kao proizvod, proces i žanr, i detaljno analizira sociološki i kulturološki okvir vještine pismenog izražavanja. Konačno, kandidatkinja analizira zastupljenost vještine pisanja u reformisanom programu za engleski jezik za osnovnu školu, pozivajući se na opšte i specifične obrazovno-vaspitne ishode koji se tiču vještine pisanja u trećem ciklusu osnovne škole (sedmi, osmi i deveti razred osnovne škole).

U drugom poglavlju kandidatkinja Petrušić bavi se izuzetno važnim pojmom u nastavnom procesu – pojmom ocjenjivanja, te vrlo iscrpno govori o vrstama ocjenjivanja, o principima na kojima se ono temelji, kao i o funkcijama koje ima u nastavnom procesu. U ovom teorijskom poglavlju kandidatkinja neizbježno navodi i greške koje utiču na nastavnikovo ocjenjivanje i nudi niz veoma korisnih smjernica i kriterijuma koje treba uzeti u obzir kako bi ocjena učenika bila valjana, pouzdana i objektivna. Nadovezujući se na ocjenjivanje, uopšteno govoreći, kandidatkinja prelazi na konkretne aspekte na koje se treba usredsrediti prilikom ocjenjivanja pisanog sastava na engleskom jeziku, i s kojima bi trebalo da budu upoznati i nastavnici i učenici, a sve u cilju unapređenja nastave pisanja na engleskom jeziku. Zatim se posledično analiziraju prednosti i nedostaci raznovrsnih tehnika ispravljanja rada na engleskom jeziku. Na kraju poglavlja se prikazuju sve zastupljeniji alternativni oblici ocjenjivanja pisanih sastava na engleskom jeziku.

Treće poglavlje predstavlja brižljivo koncipirano i sprovedeno empirijsko istraživanje. Autorka precizno definiše problem i predmet istraživanja, kao i osnovni cilj i zadatke istraživanja. Empirijskim istraživanjem autorka želi da utvrdi u kojoj mjeri je vještina pismenog izražavanja zastupljena na časovima engleskog jezika u trećem ciklusu osnovne škole, te u kojoj mjeri su nastavnici engleskog jezika upoznati s raznovrsnim tehnikama pisanja na engleskom jeziku i koliko često ih primenjuju u nastavnoj praksi. Isto tako, namjera joj je da ustanovi na koje se sve elemente pisanja na engleskom jeziku nastavnici usredređuju prilikom njenog podučavanja i ocjenjivanja. Da bi dobila sveobuhvatnu sliku o suštinskim karakteristikama podučavanja i ocjenjivanja vještine pisanja na engleskom jeziku, kandidatkinja ispituje i stavove učenika prema ovoj vještini. Ona istražuje u kojoj mjeri su za njihovo usavršavanje ove vještine korisne povratne informacije (komentari i ispravke rada) od strane nastavnika engleskog jezika. Na taj način autorka uspješno upoređuje stavove, mišljenja, iskustva i potrebe učenika i nastavnika u vezi s ispitivanim varijablama. Konačno, autorka je ovim istraživanjem pokušala da ustanovi u kojoj mjeri su nastavnici engleskog jezika upoznati s različitim tehnikama ocjenjivanja pisanog rada, uključujući i inovativne, alternativne oblike ocjenjivanja. U skladu s osnovnim ciljem i zadacima istraživanja, autorka je vrlo kompetentno postavila glavnu naučnoistraživačku hipotezu i definisala osam pomoćnih hipoteza. Autorka je koncizno prikazala metodološki pristup istraživanju, uz objašnjavanje karaktera i značaja samog istraživanja, te obrazložila primenu izabranih metoda, tehnika i instrumenata istraživanja kako bi realizovala zacrtani cilj i zadatke istraživanja. Detaljno je prikazan uzorak ispitanika, i na kraju rezultati istraživanja uz adekvatno grafički i tabelarno predstavljene i protumačene podatke za nastavnike i učenike.

Četvrto poglavlje se bavi rekapitulacijom cilja i zadataka istraživanja, i pedagoškim implikacijama izvedenim iz dobijenih rezultata. Autorka koncizno sumira rezultate istraživanja i izvodi zaključke koji mogu da budu značajni za planiranje nastavnih aktivnosti i unaprijeđenje nastave engleskog jezika.

Bibliografija sadrži 48 bibliografskih jedinica.

Prilog I predstavlja anketni upitnik za nastavnike.

Prilog II predstavlja anketni upitnik za učenike.

Metodologija istraživanja

Kandidatkinja Petrušić pri istraživanju koristi empirijsko-induktivni pristup kako bi od pojedinačnih, posebnih saznanja došla do opštih saznanja i zaključaka o upotrebi vještine pismenog izražavanja na engleskom jeziku i njenom ocjenjivanju u posljednja tri razreda osnovne škole. Deskriptivnom metodom se prikupljaju empirijske činjenice o ispitivanom problemu. Tehnikom anketiranja nastavnika i učenika, tj. anketnim upitnikom kao naučnoistraživačkim instrumentom, utvrđuju se njihovi odnosi prema vještini pisanja na engleskom jeziku, predmetu i načinu ocjenjivanja pisanih radova od strane nastavnika, kao i dobija uvid u to u kojoj mjeri način ocjenjivanja utiče na poboljšanje vještine pisanja kod osnovnoškolskih učenika.

Kod anketnih upitnika za nastavnike i učenike pitanja zatvorenog tipa statistički su obrađena u programu „Microsoft Office Excel”, te grafički i tabelarno prikazana, a kod pitanja otvorenog tipa korišćena je metoda analize sadržaja kojom su se kvalitativno analizirali odgovori nastavnika i učenika.

Rezultati istraživanja

Autorka Žana Petrušić je primijenila kvantitativnu istraživačku metodologiju da bi realizovala osnovni cilj i zadatke istraživanja, te dokazala ili opovrgnula osnovnu hipotezu rada, *Vještina pismenog izražavanja je zastupljena na časovima engleskog jezika u 3. ciklusu osnovne škole, ali ne u velikoj mjeri*, i osam pomoćnih hipoteza. Iscrpnom analizom dobijenih podataka iz anketnih upitnika autorka je opovrgnula osnovnu hipotezu rada budući da nastavnici engleskog jezika često podučavaju učenike vještini pisanja. Naime, nastavnici su svjesni značaja koji ova vještina ima, i pogotovo činjenice da ako su sve jezičke vještine objedinjene na pravi način i ako su učenici izloženi ciljnom jeziku kroz više medijuma, to može samo da doprinese efikasnijem usvajanju ciljnog jezika. Ono što je posebno važno jeste da i najveći broj ispitanih učenika smatra da je vještina pisanja jako važna i da njome treba kvalitetno ovladati, te da imaju volju i spremnost da razvijaju ovu vještinu, zatim da osjećaju zadovoljstvo kada napišu nešto na engleskom jeziku, da uglavnom nemaju poteškoća prilikom pisanja na engleskom jeziku, što ih sve zajedno dodatno podstiče da uče i usavršavaju engleski jezik. Nadalje, svi nastavnici su saglasni da vještina pismenog izražavanja kao sredstva komunikacije predstavlja cjelinu sastavljenu od niza elemenata, od kojih svaki ima svoj

značaj i da je jedino tako treba podučavati u razredu. Međutim, iako oni smatraju da prilikom ocjenjivanja vještine pisanja treba uzeti u obzir sve elemente, navode da ipak u određenim slučajevima ili situacijama na neke elemente treba obratiti veću pažnju. To opravdavaju stavom da određene pisane forme same po sebi nameću elemente na koje se treba usredsrediti prilikom ocjenjivanja (npr. kod diktata se ocjenjuje forma a ne sadržaj). Isto tako, nastavnici u najvećem broju koriste različite tehnike pisanja na engleskom jeziku, od kojih je najviše zastupljeno pisanje pomoću kojeg se prikazuje stečeno jezičko znanje i pisanje u praktične životne svrhe. Prilično velik broj nastavnika engleskog jezika upoznat je s različitim vidovima ispravljanja pisanog sastava i motivisan je da ih primeni u nastavnoj praksi (ispravljanje i ocjenjivanje pisanog sastava od strane samog učenika i drugih učenika; selektivno ispravljanje grešaka u pisanom radu i ispravljanje grešaka pomoću odgovarajućih simbola). Kada je reč o alternativnim oblicima ocjenjivanja pisanih radova na engleskom jeziku (portfolio, dnevnik, dnevnik učenja jezika) nastavnici ih ne primenjuju često u nastavi engleskog jezika, te se mogući razlozi za takvo stanje mogu tražiti u nedovoljnom poznavanju ovakvog načina ocjenjivanja, ili, pak, u činjenici da su ovakvi vidovi ocjenjivanja zahtjevni i oduzimaju mnogo vremena i nastavnicima i učenicima.

Ispitani učenici, kako je ranije navedeno, imaju pozitivan stav prema pisanim aktivnostima na engleskom jeziku i smatraju da pisanje treba da bude sastavni dio nastave engleskog jezika. Iako smatraju da im pisanje pomaže da bolje savladaju jezičko gradivo i usavrše engleski jezik, više od polovine ispitanih učenika smatra da im je lakše da komuniciraju usmenim putem nego pismenim. Autorkini nalazi nedvosmisleno pokazuju da nastavnici engleskog jezika prilikom planiranja nastavnih aktivnosti moraju da imaju u vidu individualne razlike učenika i da organizuju raznovrsne aktivnosti pomoću kojih će se angažovati produktivne i receptivne jezičke vještine i stilovi učenja, kako bi na taj način svi učenici imali priliku da aktivno učestvuju i iskažu svoje potencijale. Najveći broj učenika smatra da su im korisne nastavnikove povratne informacije, tj. komentari i način korigovanja pisanog sastava i da značajno utiču na učeničko ovladavanje vještinom pismenog izražavanja na engleskom jeziku. Svi zaključci do kojih je kandidatkinja došla jasne su i korisne pedagoške implikacije za nastavu engleskog jezika, ali i podsticaj za buduća naučna istraživanja.

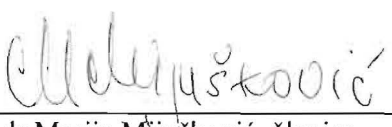
Zaključak komisije

Kandidatkinja Žana Petrušić, u magistarskom radu „Ocjenjivanje vještine pisanja u trećem ciklusu osnovnog obrazovanja” kompetentno i kritički sagledava osnovne karaktersitike vještine pismenog izražavanja na engleskom jeziku, dobro koncipira i sprovodi istraživanje na reprezentativnom uzorku nastavnika i učenika engleskog jezika, detaljno prikazuje i tumači rezultate, u skladu s relevantnom literaturom i zahtjevima koje postavlja metodologija empirijskih istraživanja, i izvodi zaključke koji mogu da budu značajne smjernice za unaprijeđenje nastave pisanja na engleskom jeziku na osnovnoškolskom nivou.

Na osnovu ukupne ocjene ovog magistarskog rada, Komisija, u najboljem uvjerenju, predlaže Vijeću Filološkog fakulteta Univerziteta Crne Gore da prihvati rad „Ocjenjivanje vještine pisanja u trećem ciklusu osnovnog obrazovanja”, a kandidatkinji Žani Petrušić odobri njegovu javnu odbranu.

KOMISIJA

Doc. dr Jasmina Nikčević, predsjednica

Doc. dr Marija Mijušković, članica

Prof. dr Radmila Bodrič, mentorka

U Nikšiću i Novom Sadu, 14. 3. 2022.

VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA U NIKŠIĆU

Predmet: Imenovanje komisije za odbranu magistarskog rada kandidatkinje **Žane Petrušić**

Molimo Vijeće Filološkog fakulteta u Nikšiću da usvoji sastav komisije za odbranu magistarskog rada **Žane Petrušić**, pod naslovom „Ocjenjivanje vještine pisanja u trećem ciklusu osnovnog obrazovanja”.

Predlog sastava komisije:

- (1) Doc. dr Jasmina Nikčević, Filološki fakultet u Nikšiću, Univerzitet Crne Gore; predsjednica
- (2) Doc. dr Marija Mijušković, Filološki fakultet u Nikšiću, Univerzitet Crne Gore; članica
- (3) Prof. dr Radmila Bodrič, Filozofski fakultet u Novom Sadu, Univerzitet u Novom Sadu; mentorka

Prof. dr Radmila Bodrič